

משרד המשפטים
Ministry Of Justice

Head Of The Public Information Division

הממונה על העמדת מידע לציבור

תיק מספר 2015-26-0245

ירושלים, ה' אלול, תשפ"ו

18 אוגוסט, 2026

לכבוד:

באמצעות דואר אלקטרוני:

שלום רב,

הנדון: מענה חלקי לבקשה לקבלת מידע לפי חוק חופש המידע
סימוכין: פנייתך מיום 22/03/2026

במענה לבקשתך שבסימוכין לפי חוק חופש המידע התשנ"ח-1998 (להלן - החוק או חוק חופש המידע), הריני להשיבך כדלקמן:

1. בפנייתך הנך מבקשת לקבל מידע בעניין יישום סעיף ד' להחלטת ממשלה 1710 מיום 17.4.2022 בנושא "אימוץ עיקרי דו"ח לשיקום ארוך טווח אחרי רעידת אדמה והקמת תשתית ארגונית לשיקום ארוך טווח אחרי אסונות".
2. לאחר בחינת בקשתך מול הגורמים הרלוונטיים במשרד, השיבך כי סעיף ד' להחלטת הממשלה קבע כי יש לבחון, במידת הנדרש, קידום חקיקה ייעודית לשיקום ארוך טווח, בין היתר בנושאים של זכויות קניין והפקעות, הסכמות בעלי קרקע, התאמת תהליכי תכנון ובנייה, פיקוח ואכיפה סביבתיים, ירושה, גיוס כספים, שיתוף מידע לצורכי שיקום וסוגיות נוספות בהתאם להמלצות הדו"ח.
3. מאז קבלת ההחלטה, קודמו חוקים המתמודדים עם מצבי חירום ממשיתים, שיש בהם מענה לסוגיות הרלוונטיות ביחס לשיקום ארוך טווח. חוקים אלו מיישמים הלכה למעשה עקרונות כפי שנקבעו בדו"ח, ועשויים להיות רלוונטיים להתמודדות עם אירועים בעלי היבטים דומים.
4. אי לכך, מצאנו לנכון לצרפם במענה לפניה זו, כפי שיפורטו להלן:
חוק לשיקום נזקי מלחמה בדרך של התחדשות עירונית, התשפ"ה – 2025 אשר פורסם ביום 30.3.2026 עוסק בשיקום מתחמים שנפגעו עקב נזקי מלחמה, והוא גובש על בסיס

משרד המשפטים
Ministry Of Justice

Head Of The Public Information Division

הממונה על העמדת מידע לציבור

תיק מספר 2015-26-0245

- עבודתו של צוות בין משרדי שהוקם בעקבות מבצע "עם כלביא" ביוני - 2025. בצוות השתתפו נציגים ממשרד האוצר, משרד ראש הממשלה, משרד הפנים, הייעוץ המשפטי לממשלה, הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית, מנהל התכנון ומטה התכנון.
5. הצוות גיבש המלצות אופרטיביות תוך קיום שיח עם נציגי השלטון המקומי והשוק הפרטי, מתוך הבנה כי נדרש מנגנון שיקום מהיר, יעיל וודאי למתחמי מגורים שנפגעו. במסגרת העבודה נבחנו גם היבטים משפטיים ותכנוניים רחבים הנוגעים לשיקום ארוך טווח לאחר אסון, וההסדרים שגובשו במסגרת החוק עת ידים לשמש בסיס גם בהתמודדות עם אסונות מסוגים נוספים, ככל שיתרחשו בעתיד, לרבות בהיבטים שנקבעו בסעיף ד' להחלטת הממשלה 1710.
6. החוק אימץ מספר עקרונות מנחים שנכללו בדו"ח לשיקום ארוך טווח אחרי רעידת אדמה.
7. (אפריל 2024) ובכלל זה:
- א. ייעול וקיצור הליכי התכנון והרישוי על ידי הרשות - המקומית הורחבו סמכויות הוועדות המקומיות; נקבעו לוחות זמנים מואצים וקצובים לאישור תוכניות שיקום; מקרים מסוימים נקבע כי יועברו תוכניות השיקום לסמכות הותמ"ל; נקבע מסלול "תוכנית לרישוי מהיר" המאפשר הוצאת היתר בנייה במקביל לאישור התוכנית; ניתנה הקלה ביחס לתנאי הסף לרישוי באמצעות מורשה להיתר.
- ב. הסכמות דיירים - בשונה מההסדרים הרגילים בתחום ההתחדשות העירונית, לצורך קידום הליכי השיקום לפי החוק, נקבעה דרישת רוב מופחת של בעלי הדירות שכולל מעל מחצית מבעלי הדירות במחצית לפחות מהבניינים באזור השיקום, ובלבד שבבניין שלא נפגע יש הסכמה של רוב בעלי הדירות, או לחילופין הסכמה של 80% לפחות מבעלי הדירות במתחם.
- ג. מנגנוני הגנה על זכויות הדיירים - החוק כולל מנגנון "Buy Out" המאפשר לדיירים למכור את זכויותיהם לזום ולקבל אפשרות לרכישת דירה חלופית מבלי להמתין להשלמת הפרויקט. יש לשים לב כי במקרה זה הסיוע הממשלתי במימון רכישת הזכויות מבעלי הדירות שבחרו בחלופה זו הוא באמצעות קרן הפיצויים של מס רכוש.

משרד המשפטים
Ministry Of Justice

Head Of The Public Information Division

הממונה על העמדת מידע לציבור

תיק מספר 2015-26-0245

ד. שיתוף מידע לצורכי שיקום – החוק מאפשר לגוף ציבורי לקבל מגוף ציבורי אחר פרטי התקשרות של בעלי נכסים באזורי שיקום, על אף הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א – 1981, וחוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, התשע"ח – 2018, וזאת לצורך גיבוש תמונת מצב מהירה ויעילה וקידום הליכי השיקום.

8. פרוטוקולים של הדיונים שהתקיימו בוועדת הפנים של הכנסת במסגרת חקיקת החוק פורסמו במאגר החקיקה הלאומי של הכנסת.

9. עוד אציין כי נערכה בחינה על ידי הגורמים הרלוונטים בממשלה וגובשו המלצות לגבי טיפול ב"נכס עזוב", אשר נועד להתמודד עם חסמי "בעלים נעלמים" באזורי אסון. בסופו של דבר, המלצות אלו לא נכללו במסגרת החוק, בין היתר, בשל הצורך בהעמקת בחינת כלל המשמעויות ועל רקע הצורך בקידום דחוף של החוק לטובת מתן מענה מידי לנזקים שאירעו.

10. ראו דיון בוועדת הפנים מיום 23 במרץ 2026.

11. בנוסף לכך, ביום 31.3.2025 נחקק חוק שיקום נרחב לחבל התקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו, התשפ"ה – 2025 (להלן: "חוק תקומה"). חוק זה אמנם עוסק באופן ייעודי בשיקום חבל התקומה בעקבות אירועי 7 באוקטובר 2023, אך הוא מיישם בפועל עקרונות מרכזיים שעלו בדו"ח לשיקום ארוך טווח אחרי אסונות, ובהם: הקמת גוף ליבה ייעודי לתכלול מאמצי השיקום ארוך הטווח; יצירת מנגנונים לאיתור חסמים ולהסרתם; הקמת תשתית נתונים אחודה ומסונכרנת לצורכי קבלת החלטות; תפיסת "שיקום נרחב" שמטרתה אינה רק השבת המצב לקדמותו אלא יצירת מנועי צמיחה ופיתוח אזורי; חובת שיתוף פעולה עם הרשויות המקומיות וקידום שיתוף ציבור.

פרוטוקולים מהדיונים ומסמכים נוספים מצויים במאגר החקיקה.

12. בנוסף, תיקוני חקיקה לחוק הירושה, התשכ"ה – 1965, תיקון מס' 19 המת ייחס לנפטרים מפעולות מלחמה וכן תיקון שהונח על שולחן הכנסת ביום 09.03.2026 כפי שיפורט להלן, אמנם אינם עוסקים באופן ישיר בנושא התמודדות והיערכות לרע ידות אדמה, אולם חלק מהתיקונים יכולים להיות רלבנטיים לעניין זה.

משרד המשפטים
Ministry Of Justice

Head Of The Public Information Division

הממונה על העמדת מידע לציבור

תיק מספר 2015-26-0245

13. במסגרת תיקון מס' 19 לחוק הירושה התשכ"ה- 1965, שנכנס לתוקף ביום 7.11.23, נקבעו הסדרים אשר מטרתם הייתה להקל על הליכי הירושה של הנרצחים במתקפת ה- 7 באוקטובר, וזאת במטרה להפחית את הסיכון להיווצרות עיוותים בחלוקת העיזבון במקרים קשים אלה, בשים לב לנסיבות המיוחדות של האירועים. הסדר אחד סעיף 6 א, מאפשר ליורשים של מנוחים שנהרגו בפעולות איבה או מלחמה להסתלק מן העזבון לא רק לטובת בן זוג, ילדיו ואחיו של המוריש, אלא גם לטובת הורה או נכדיו של המוריש, בשל ריבוי המקרים שבהם לא נותרו בחיים בני משפחה מן המשפחה הגרעינית של המוריש. הסדר שני סעיף 9 א, קובע את אופן חלוקת העיזבון במקרים שבהם נפטר מספר בני משפחה ולא נקבע מה הי הסדר הפטירות שלהם. נסיבות הריגתם של הנפטרים יצרה מצבים מורכבים וקשים מבחינה עובדתית ומשפטית, אשר היו עלולים ל גרום לאי צדק בחלוקת העיזבון בין יורשיהם ולכן נחשבים ל"שניים שמתו כאחד". להלן [קישור למסמכים ולפרוטוקולים של תיקון החקיקה באתר מאגר החקיקה הלאומי](#).

14. ביום 09.03.2026 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק הירושה (תיקון מספר 23), התשפ"ו - 2026, אשר מאמצת באופן חלקי את ההסדרים החריגים לפעולות המלחמה שנקבעו בתיקון מספר 19 גם לגבי מקרים נוספים. במסגרת ההצעה, הורחבה האפשרות להרחיב את מעגל בני המשפחה שאפשר להסתלק לטובתם גם לטובת הורה ונכד של מוריש, לא רק לגבי "פעולות המלחמה". הצעה זו מאזנת בין הצורך להקל על הליכי הירושה ולאפשר חופש פעולה ליורשים ביחסים שבין בני משפחה קרובים לבין חלוקת העיזבון בין היורשים על פי דין, בהיעדר צוואה, בהתאם לאומד דעתו המשווער של המוריש. כמו כן, תיקון נוסף שהוצע הנוגע ל"שניים שמתו כאחד". בנסיבות שנובעות מאירוע טרגי אחד, מוצע לקבוע שיראו בני זוגו ילדיהם שמתו בשל אירוע אחד, ובלבד שלא חלפו 12 שעות בין מותם, יראו אותם כשניים שמתו כאחד ובאופן זה יוחל עליהם הוראת סעיף 9 א. הצעה נוספת נוגעת לאפשרות לסטות מהכללים הקבועים בסעיף 9 בעניין ביחס שבין יורש ודאי ליורשי ספק, ומוצע לתת שיקול לדעת לביהמ"ש או לרשם לענייני ירושה לסטות מהכללים במקרים של אי הסכמות בין היורשים או בשל אומד דעתו המשווער של המוריש או טיב היחסים במשפחה, בדומה לסעיף 9 א.

משרד המשפטים
Ministry Of Justice

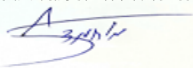
Head Of The Public Information Division

הממונה על העמדת מידע לציבור

תיק מספר 2015-26-0245

באפשרותך לעתור נגד החלטה זו לפי הוראות חוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000.

סגן מנהל היחידה להעמדת מידע לציבור

משרד המשפטים